www.alm.loxblog.com

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: **ادبیّات فارسی تخصّصی**	رشته : **ادبیّات و علوم انسانی- علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع : **۱۰ : ۳۰ صبح**	مدت امتحان : **۹۰** دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : **۱۳۸۹ / ۱۰ / ۹**	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در **دی ماه** سال **۱۳۸۹**		**مرکز سنجش آموزش وپرورش** http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
۱	**الف) معنی و مفهوم شعر و نثر**	
	معنی و مفهوم هر یک از عبارت ها و بیت های زیر را به نثر روان بنویسید.	
	۱- پسری داشت صاحب فراست.	۰/۲۵
	۲- لباس پادشاه، کُلجه‌ی کوتاهی دارد.	۰/۲۵
	۳- جهان پیش چشمش چو یک بیشه شد.	۰/۲۵
	۴- ابراهیم را بازداشته بودند.	۰/۲۵
	۵- بزّاز قفل را حیله کرد تا بگشاد.	۰/۵
	۶- خدایت ثنا گفت و تبجیل کرد.	۰/۵
	۷- مصلحت آن دیدم که دامن از صحبت فراهم چینم.	۰/۵
	۸- همه عمر بَروبازو زدم تا تو کافر دل پشتواره بندی و ببری؟	۰/۷۵
	۹- بازرگان مردی را برای تعهّدِ او بگذاشت تا وی را تیمار می‌دارد.	۰/۷۵
	۱۰- حرف و صوت و گفت را برهم زنم تا که بی این هر سه با تو دم زنم	۱
	۱۱- درخت تو گر بـــارِ دانش بگیـــرد به زیر آوری چـرخِ نیلوفـــری را	۱
۲	**ب) معنی لغت**	
	معنی هر یک از واژه‌های مشخّص شده را بنویسید .	۲
	۱۲- پیکان اندر استخوان وی بماند.	
	۱۳- جمعی ظُرفا به درِ خانه‌ی بخیلی رفتند.	
	۱۴- جَرگه‌ی شکارگاه مرال است.	
	۱۵- جامه پشمین از برای کَد کنند.	
	۱۶- برای گذراندن دوران نقاهت، جایگاهی خوش‌تر از منزل ما پیدا نمی‌شد.	
	۱۷- فزاینده‌ی دانش و فرّ و زور.	
	۱۸- عمر برف است و آفتاب تموز.	
	۱۹- دید و بازدید ، مُورِثِ تجدیدِ الفت و صفای قلوب مکدّره است.	
۳	**پ) خودآزمایی**	
	۲۰- با توجّه به بیت «قمر را روشنایی نامه داده / عُطارِد را دوات و خامه داده»، چه رابطه‌ای میان عُطارد، دوات و خامه وجود دارد؟	۰/۵
	۲۱- با توجّه به عبارت «گاو دعا گفت و کمرِ خدمت به طوع و رغبت ببست.»، مفهوم کنایی «کمر خدمت بستن» را بنویسید.	۰/۵
	۲۲- در جمله‌ی زیر، سعدی برای «گلستان» چه فایده‌ای برشمرده است؟ «گردش زمان، عیشِ ربیع آن را به طَیشِ خریف مبدّل نکند.»	۰/۵
	۲۳- نظام عالم وجود را نظام احسن می‌گویند؛ یعنی هیچ کاستی و نقصی در آن نیست. کدام بیت زیر، مؤیّد این مفهوم است؟	۰/۲۵
	الف) اگر یک‌ذرّه را برگیری از جای خلل یابـــد همـــه عالـــم سراپای	
	ب) چو نیکو بنگری در اصل این کار هم او بیننده، هم دیده است و دیدار	
	«ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی دوم»	

www.alm.loxblog.com

www.alm.loxblog.com

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: **ادبیّات فارسی تخصّصی**	رشته : **ادبیّات و علوم انسانی- علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع : **۱۰ : ۳۰ صبح**	مدت امتحان : **۹۰** دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : **۱۳۸۹ / ۱۰ / ۹**	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در **دی ماه** سال **۱۳۸۹**		**مرکز سنجش آموزش وپرورش** http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
	۲۴- در داستان تمثیلی «سی مرغ و سیمرغ» ، پرنده‌ای به نام «هدهد» ،رمز (نماد) چیست؟	۰/۲۵
	۲۵- بیت زیر، کدام آیه‌ی قرآنی را تداعی می‌کند؟	۰/۵
	«از پی هر شکست، پیروزی است از دل شب، سپیده می‌آید»	
	۲۶- با توجّه به بیت زیر، شادابی و شکوفایی و عطرگل، نشانه‌ی چیست؟	۰/۵
	«پاک است طرب‌نامه‌ی خوش‌بوی سلوکش این گل که چنین چهره‌ی خرسند گشوده است»	
۴	**ت) درک مطلب**	
	۲۷- با توجّه به مفهوم کلّی بیت زیر، شاعر ، به مخاطب خود چه توصیه‌ای دارد؟	۰/۵
	«دانه پنهان کن، به کلّی دام شو غنچه پنهان کن، گیاهِ بام شو»	
	۲۸- در بیت «ای مفتخر به طالعِ مسعودِ خویشتن / تأثیرِ اخترانِ شما نیز بگذرد» به کدام باور عامیانه و قدیمی اشاره شده است؟	۰/۵
	۲۹- معنای قسمت مشخّص شده‌ی بیت زیر را بنویسید.	۰/۵
	«چرخِ بزرگوار یکی لشکری بکرد لشکَرش ابر تیره و بادِ صبا نقیب»	
	۳۰- عطّار در بیت «چون فرو آیی به وادیَ طلب / پیشت آید هر زمانی صد تعب»، وادیِ «طلب» را چگونه توصیف می‌کند؟	۰/۵
	۳۱- در بیت زیر، «روی زرد شدن» کنایه از ..... است.	۰/۵
	«وگر کشته آید به دشت نبرد شود نزد شاهان مرا روی، زرد»	
	۳۲- در سروده‌ی عاشورایی «و کنار درک تو / کوه از کمر شکست» ، واژه‌های «تو» و «کوه» به ترتیب، به چه کسانی اشاره دارند؟	۰/۵
	۳۳- با توجّه به متن زیر ، به سؤالات پاسخ دهید.	
	«به روزگار سلطان محمود به فرمان وی درباب خواجه ژاژ می‌خاییدم که همه خطا بود. از فرمان‌برداری چه چاره، به ستم وزارت مرا دادند و نه جای من بود.»	۱
	الف) «ژاژ خاییدن» به چه معناست؟	
	ب) مفهوم قسمت مشخّص شده را بنویسید.	
	«ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی سوم»	

www.alm.loxblog.com

www.alm.loxblog.com

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: **ادبیّات فارسی تخصّصی**	رشته : **ادبیّات و علوم انسانی- علوم و معارف اسلامی**	ساعت شروع : **۱۰:۳۰ صبح**	مدت امتحان : **۹۰** دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان : **۱۳۸۹ / ۱۰ / ۹**	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در **دی ماه** سال **۱۳۸۹**		**مرکز سنجش آموزش وپرورش** http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
۵	**ث) تاریخ ادبیّات و دانش های ادبی**	
	۳۴- عبارت های صحیح را با علامت «ص» و عبارت های غلط را با علامت «غ» مشخّص کنید.	۱
	الف) آرمان رنو، اثر زیبای خود «شب های ایرانی» را با اثرپذیری از مولوی آفریده است.	
	ب) در نثر مرسل، از مترادفات استفاده نمی‌شود و توصیفات کلّی و کوتاه است.	
	ج) در ادبیّات مشروطه، توصیف اجتماع و جلوه‌های آن ظهور یافته و ادبیّات متعهّد ما مبتنی بر آن است.	
	د) درون‌مایه‌ی غزلیّات فخرالدّین عراقی را اغلب «فلسفه» و «پند و حکمت» تشکیل می‌دهد.	
	۳۵- چه کسی، «کلیله و دمنه» را در نیمه‌ی قرن ششم هجری از عربی به فارسی برگرداند؟	۰/۲۵
	۳۶- هر یک از آثار زیر، از چه کسی است؟	۰/۷۵
	الف) انسان کامل ب) پالیزبان ج) تشنه‌ی طوفان	
	۳۷- در شعر زیر، کدام آرایه‌ی ادبی، در « خلق صحنه‌ی حماسی» ، نقشِ مؤثّرتری داشته است؟	۰/۲۵
	چو نزدیک گشتند پیر و جوان دوشیر سرافراز و دو پهلوان	
	خروش آمد از باره‌ی هر دو مرد تو گفتی بدرّید دشت نبرد	
	الف) استعاره ب) مراعات نظیر ج) اغراق د) تشبیه	
	۳۸- در بیت زیر، شاعر با اشاره به « داستان حضرت سلیمان(ع) » ، کدام آرایه‌ی ادبی را به کار گرفته است؟	۰/۲۵
	«گرچه مورم ولی آن حوصله با خود دارم که ببخشم، بُوَد ار مُلک سلیمان از من»	
	۳۹- با توجّه به شعر زیر:	
	هرگز کسی نداد بدین سان نشان برف گویی که لقمه‌ای است زمین در دهان برف	۰/۵
	دل تنگ و بینوا چو بطان برکنار آب خلقی نشسته ایم کران تا کران برف	
	الف) یک آرایه‌ی «تشخیص» بیابید.	
	ب) «مشبّه» را در بیت دوم تعیین کنید.	
۶	**ج) حفظ شعر**	
	۴۰- کدام گزینه، بیت زیر را کامل می‌کند؟	۰/۲۵
	«مالکِ ملک وجود، حاکمِ ..... هرچه کند جور نیست، ورتو بنالی جفاست»	
	الف) هست و نیست ب) ردّ و قبول ج) روح و جان	
	۴۱- برای تکمیل بیت زیر، ترکیب درست را از داخل کمانک انتخاب کنید و بنویسید.	۰/۲۵
	«آرزو بی‌خبر از خویش به آغوش حیات چشم واکرد و ..... پیدا شد»	
	(جهان دگری - دیرینه دری)	
	۴۲- هر یک از بیت‌های زیر را کامل کنید.	
	الف) هفت اختر بی‌آب را ، کاین خاکیان را می‌خورند هم آب برآتش زنم،	۰/۲۵
	ب) بی‌ته، یارب، به بُستان ..... اگر رویا، کسش هرگز مبویا	۰/۲۵
	ج) چون خلق درآیند به بازار حقیقت	۰/۵
	د) دولت عشق بین که چون از سر .... می‌شکند گدای تو	۰/۵
	«موفق باشید»	۲۰ جمع نمره

www.alm.loxblog.com

www.alm.loxblog.com

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: **ادبیّات فارسی تخصّصی**	رشته : **ادبیّات و علوم انسانی – علوم و معارف اسلامی**
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : ۹ / ۱۰/ ۱۳۸۹
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در **دی ماه** سال **۱۳۸۹**	**مرکز سنجش آموزش وپرورش** http://aee.medu.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
۱	**الف) معنی و مفهوم شعر و نثر** «در تصحیح این قسمت، نظر همکاران گرامی صائب است. به پاسخ های مشابه نمره تعلّق می گیرد. » ۱- پسر زیرکی داشت. (۰/۲۵) ۲- لباس پادشاه، لبّاده (پالتو)ی کوتاهی دارد. (لباس پادشاه، جامه‌ی آستین کوتاهی دارد که روی قبا می‌پوشند) (۰/۲۵) ۳- دنیا پیش چشمش تاریک شد. (۰/۲۵) ۴- ابراهیم را زندانی کرده بودند. (۰/۲۵) ۵- بزاز بسیار کوشید (۰/۲۵) تا قفل را باز کرد. (۰/۲۵) ۶- خدا تو را سپاس گفته (۰/۲۵) و بزرگ داشته است. (۰/۲۵) ۷- درستی و صلاح خود را در آن دیدم (۰/۲۵) که گوشه‌نشینی اختیار کنم. (۰/۲۵) ۸- تمام عمرم برای کسب معاش تلاش کردم (۰/۲۵) تا تو انسان ناسپاس (۰/۲۵) حاصل مرا بر پشت خود حمل کنی و ببری ؟ (۰/۲۵) ۹- بازرگان مردی را برای مراقبت (سرپرستی) او (۰/۲۵) قرار داد (۰/۲۵) تا از او مراقبت کند. (۰/۲۵) ۱۰- لفظ و صدا و سخن (۰/۲۵) را کنار می‌گذارم (۰/۲۵) تا بدون واسطه (۰/۲۵) با تو گفت‌وگو کنم. (۰/۲۵) ۱۱- اگر وجود تو (۰/۲۵) از علم و دانش بهره مند شود (۰/۲۵) آسمان (۰/۲۵) را به فرمان خود درخواهی آورد (یا سرفرازتر از آسمان خواهی شد.) (۰/۲۵)	۶
۲	**ب) معنی لغت** « به معنای درست هرلغت (۰/۲۵) نمره تعلّق می‌گیرد. » ۱۲- فلز نوک تیز که بر سر تیر نصب کنند. ۱۳- اشخاص بذله‌گو و نکته‌سنج ۱۴- غزال (آهو) ۱۵- به سختی و مشقّت انداختن(رنج، به کار سخت واداشتن) ۱۶- بهبودی (سلامتی) ۱۷- فروغ ایزدی ۱۸- ماه دهم از سال رومیان (تقریباً مطابق با تیرماه سال شمسی، ماهِ گرما) ۱۹- تیره شده (تیره و تار)	۲
۳	**پ) خودآزمایی** ۲۰- قدما عطارد را دبیر فلک دانسته اند، بدین جهت بین دبیر (نویسنده) و دوات و خامه (قلم) که ابزار نویسندگی است، تناسب وجود دارد. (یا هر توضیحی نظیر این پاسخ) (۰/۵) ۲۱- آماده‌ی کار و خدمت شدن (آماده‌ی اطاعت و فرمانبرداری شدن) (۰/۵) ۲۲- شادی بهاری آن پایدار و ماندنی است. (یا هر پاسخی نظیر این مفهوم) (۰/۵) ۲۳- بیت «الف» (اگر یک ذرّه .....) (۰/۲۵)	۳

«ادامه در صفحه ی دوم »

www.alm.loxblog.com

www.alm.loxblog.com

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: **ادبیّات فارسی تخصّصی**	رشته : **ادبیّات و علوم انسانی – علوم و معارف اسلامی**
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان : ۹ / ۱۰ / ۱۳۸۹
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در **دی ماه** سال **۱۳۸۹**	**مرکز سنجش آموزش وپرورش** http://aee.medu.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
	۲۴- راهبری (پیشوایی ، دانایی) (۰/۲۵) ۲۵- اِنَّ مع العُسرِ یُسراً (به هر آیه‌ی که مفهوم مورد نظر را دربر داشته باشد، نمره تعلق می‌گیرد) (۰/۵) ۲۶- سیر و سلوک گل، پاک و بی‌آلایش بوده است. (یا هر پاسخی نظیر این مفهوم) (۰/۵)	
۴	**ت) درک مطلب** ۲۷- زیبایی ها و ارزش‌های خود را پنهان کن تا مورد توجّه قرار نگیری. (پرهیز از جلوه گری) (۰/۵) ۲۸- قدما آسمان و ستارگان را در سرنوشت انسان مؤثر می دانستند. (۰/۵) ۲۹- لشکری فراهم کرد. (سپاهی آماده ساخت) (۰/۵) ۳۰- در وادی طلب، رنج‌ها و سختی های زیادی به انسان روی می‌آورد. (۰/۵) ۳۱- شرمندگی (خجالت زدگی و سرافکندگی) (۰/۵) ۳۲- تو : حضرت عبّاس (ع) (حضرت ابوالفضل (ع) ، قمربنی هاشم (ع)) (۰/۲۵) کوه : امام حسین (ع) (۰/۲۵) ۳۳- الف) سخنان بیهوده گفتن (۰/۵) ب) وزارت را به ناحق و به زور به من دادند. (۰/۵)	۴
۵	**ث) تاریخ ادبیّات و دانش های ادبی** ۳۴- الف) «غ» (۰/۲۵) ب) «ص» (۰/۲۵) ج) «ص» (۰/۲۵) د) «غ» (۰/۲۵) ۳۵- ابوالمعالی نصرالله منشی (۰/۲۵) ۳۶- الف) عزیزالدّین محمّدنسفی (۰/۲۵) ب) محمدرضا رحمانی (مهرداد اوستا) (۰/۲۵) ج) فریدون مشیری (۰/۲۵) ۳۷- «ج» (۰/۲۵) ۳۸- تلمیح (۰/۲۵) ۳۹- الف) دهان برف (۰/۲۵) ب) خلقی (ما) (۰/۲۵)	۳
۶	**ج) حفظ شعر** ۴۰- «ب» (۰/۲۵) ۴۱- جهان دگری (۰/۲۵) ۴۲- الف) هم بادهاشان بشکنم (۰/۲۵) ب) گل مرویا (۰/۲۵) ج) ترسم نفروشند (۰/۲۵) متاعی که خریدند (۰/۲۵) د) فقر و افتخار (۰/۲۵) گوشه‌ی تاج سلطنت (۰/۲۵)	۲
	«با تشکر از همکاران محترم » جمع نمره	۲۰

www.alm.loxblog.com